

SILVA FENNICA

1990 · Vol. 24 N:o 1

SUOMEN METSÄTIETEELLINEN SEURA
SOCIETY OF FORESTRY IN FINLAND

SILVA FENNICA

A quarterly journal of forest science

PUBLISHER – JULKAISIJA

The Society of Forestry in Finland
Suomen Metsätieteellinen Seura r.y.

EDITORS – TOIMITUS

Editor-in-chief – Vastaava toimittaja Markku Kanninen
Editor – Toimittaja Tommi Salonen

Unioninkatu 40 B, SF-00170 Helsinki, Finland
tel. + 358 0 658 707, telex 125 181 hyfor sf

EDITORIAL BOARD – TOIMITUSKUNTA

Juhani Päivänen (University of Helsinki), Matti Keltikangas (University of Helsinki), Antti Korpilahti (Metsäteho), Paavo Pelkonen (University of Joensuu) and Tuija Sievänen (Finnish Forest Research Institute).

AIM AND SCOPE – TAVOITTEET JA TARKOITUS

Silva Fennica publishes papers relevant to Finnish forestry and forest research. The journal aims to cover all aspects of forest research, ranging from basic to applied subjects. Besides research articles, the journal accepts research notes, scientific correspondence, and reviews.

Silva Fennicassa julkaistaan artikkeleita, joilla on merkitystä Suomen metsätalouden ja metsäntutkimuksen kannalta. Sarja kattaa metsätalouden kaikki osa-alueet ja julkaisee sekä metsätieteen perusteita käsitteleviä että sovellutuksiin tähtäviä kirjoituksia. Tutkimusraporttien lisäksi julkaistaan tiedonantoja, keskusteluartikkeleita ja katsauksia.

SUBSCRIPTIONS – TILAUKSET

Subscriptions and orders for back issues should be addressed to Academic Bookstore, P.O. Box 128, SF-00101 Helsinki, Finland, Annual subscription price is FIM 250. Exchange inquiries can be addressed to the editorial office.

Tilaukset ja tiedustelut pyydetään osoittamaan toimitukselle. Silva Fennican tilaushinta kotimaahan on 180 mk, ulkomaille 250 mk. Seuran jäsenille lehti jaetaan jäsenmaksua vastaan.

This journal is indexed in Agrindex, Biological Abstracts, Current Advances in Ecological Sciences, Current Advances in Plant Science, Ecological Abstracts, Forest Products Journal, Forestry Abstracts, International Bibliography of Periodical Literature, Life Sciences Collection.

Paavo Yli-Vakkuri

75

vuotta – years

SILVA FENNICA

1990, Vol. 24 N:o 1

METSÄ AKATEMIANA
Professori Paavo Yli-Vakkuri 75 vuotta

Professor Paavo Yli-Vakkuri 75 years

MATTI LEIKOLA & AUNE KOPONEN (toim.-eds.)

SUOMEN METSÄTIETEELLINEN SEURA
THE SOCIETY OF FORESTRY IN FINLAND

Leikola, M. & Koponen, A. (toim.-eds.). 1990. Metsä Akatemiana. Professori Paavo Yli-Vakkuri 75 vuotta. Professor Paavo Yli-Vakkuri 75 years. *Silva Fennica* 24(1).169 p.

Tämä *Silva Fennica* nide on omistettu professori Paavo Yli-Vakkurille hänen 75-vuotispäivänsä kunniaksi. Paavo Yli-Vakkuri toimi Helsingin yliopiston metsänhoitotieteen professorina vuosina 1963–1977.

On 23th of March 1989 Professor *emeritus* Paavo Yli-Vakkuri celebrated his 75th birthday. In 1963–1977 he acted as Professor of Silviculture and Head of the Department of Silviculture at the University of Helsinki. Due to his personality and positive attitude towards students and younger colleagues, silviculture became the most popular subject for the graduate and postgraduate forestry students, and active research flourished at the Department of Silviculture during Yli-Vakkuri's era. This issue of *Silva Fennica* is dedicated to Paavo Yli-Vakkuri in gratitude and respect for his professional accomplishments in academic studies and research in forestry sciences.

Keywords: forestry, silviculture, education, Finland.
ODC 902.1

Editors' address: University of Helsinki, Department of Silviculture, Unioninkatu 40 B, SF-00170 Helsinki, Finland.

Accepted November 30, 1989

Paavo Yli-Vakkuri 75 vuotta

Lokakuun 9. päivänä 1963 astui maatalous- ja metsätieteiden tohtori *Paavo Olavi Yli-Vakkuri* perinteisin menoin Helsingin yliopiston metsänhoitotieteen professorin virkaan. Menestyksenkäs ja runsaita tuloksia tuottava professorin virkakausi, jota kesti vuoteen 1977, oli alkamassa.

Työhönsä akateemisena opettajana ja tutkijana Paavo Yli-Vakkurilla oli hyvät luontaiset edellytykset sekä laaja ja monipuolinen kokemus. Hän oli syntynyt Kauhajoella maaliskuun 23. päivänä 1914. Kotitilallaan hän oli jo varhain tutustunut suomalaiseen metsään, sen rakenteeseen ja kehitykseen, uudistamiseen ja kasvatukseen sekä maanviljelijän ja metsänomistajan vuotuisen työkierron kaikkiin osiin. Metsänhoitajaksi Paavo Yli-Vakkuri valmistui vuonna 1938, ja jo samana vuonna hän aloitti työnsä Helsingin yliopistossa metsänhoitotieteen assistenttina.

Sodat keskeyttivät pahasti nuoren tutkijan jatko-opinnot. Olojen palautuessa vähitellen normaaleiksi Yli-Vakkuri siirtyi Kymn Oy:n Sippolan metsäkoulun opettajaksi, missä toimessa hän oli vuoteen 1949 saakka. Tätä seurasivat vaativat tehtävät Keskusmetsäseura Tapiossa, missä Yli-Vakkuri edisti monipuolisesti sekä yksityismetsien metsänhoitoa että myös ns. suureen yleisöön suuntautuvaa metsänhoidon tiedotusta. Hänen aikanaan, vv. 1949–1956, keskusmetsäseura ja koko ns. "tapiolainen" metsänhoito elivät vahvaa kautta.

Mieli paloi kuitenkin tutkimukseen, ja vuonna 1953 Yli-Vakkuri puolusti julkisesti väitöskirjaansa puiden juurten välisistä yhteenkasvettumista. Aihe oli kiehtonut tutkijaa jo varhain: hän oli laatinut metsätutkimuksen laudaturtyönsä ja ensimmäisen tieteellisen artikkelinsa tästä aihepiiristä jo 1930-luvulla. Uusia metodisia oivalluksia osoittanut väitöskirjatyö herätti ansaittua huomiota myös ulkomailla, ja eräät amerikkalaiset tutkijat lukivat sen perusteella Suomen juuristofysiologian "kolmen suuren maan" joukkoon.

Työskenneltyään lyhyen aikaa Metsäntutkimuslaitoksessa assistenttina Yli-Vakkuri siirtyi vuonna 1957 hoitamaan yliopiston metsänhoitajan virkaa, mihin tehtävään hänet nimitettiin vakinaisesti vuonna 1958. Met-

säntutkimuslaitoksessa ollessaan hän oli kuitenkin ehtinyt laatia tärkeän selvityksen metsäpuiden taimien pakkaus- ja kuljetusmenetelmistä. Tämän tutkimuksen perusteella annettuja ohjeita on maamme taimihuollossa siitä pitäen seurattu.

Vaativa metsänhoidon opetusvirka, yliopiston metsäharjoitteluaseman, Hyytiälän johtajuus sekä toiminta metsähallinnon Korkeakosken harjoitusalueessa toivat mukanaan monia velvoituksia. Kehitettävää ja parannettavaa olikin paljon uusien laboratorioiden sisustamisesta ylioppilaiden vapaa-ajanvieto- ja urheilumahdollisuuksien kohentamiseen. Silti Yli-Vakkurin aika ja mielenkiinto riitti mittavaan tutkimuspanokseen. 1960-luvun alussa ilmestyivät perusteelliset tutkimukset taimien synnystä ja alkukehityksestä erilaisissa metsissä sekä metsäekosysteemien routa- ja lumioloista. Hänen myöhemmistä tutkimuksistaan on ennen kaikkea syytä mainita metsänviljelyn sekä luontaisen uudistamisen käytännössä tuottamien tulosten suuri inventointi, jonka Yli-Vakkuri yhdessä virkatoveriansa Heikuraisen ja Keltikankaan sekä nuorempien tutkijatovereittensa kanssa toteutti 1960–1970-luvuilla.

Vaikutuksiltaan monitahoisempi on kuitenkin ollut Yli-Vakkurin toiminta yliopistolisena opettajana, metsänhoidon ja metsäekologian nuorten tutkijain ja vasta tieteellistä uraansa aloittavien kandidaattien rohkaisijana ja tukijana. Metsänhoitotieteessä tarvittiinkin 1960-luvun alussa uusia tuulia ja uutta innostusta. Jatko-opiskelijoita ei juuri ollut ja alan tutkijakuntakin oli määrältään perin vähäinen: Yli-Vakkuri itse arvioi eräässä yhteydessä 1950-luvulla, että koko Suomessa metsänhoidon täystoimisten tutkijoiden lukumäärä oli vain puoli tusinaa.

Yli-Vakkurin aikana, 1960- ja 1970-luvuilla, metsänhoitotiede nousi nopeasti yhdeksi suosituimmista jatkokoulutusaloista. Yhdessä pitkäaikaisen työtoverinsa Peitsa Mikolan kanssa Yli-Vakkuri toimi taitavasti ja ymmärtäväisesti niin, että metsänhoitotieteellisestä tutkimuksesta ennen pitkää muodostui todellinen menestystarina. Kahden vuosikymmenen ajan hän oli väitöskirjojen esipuheista laaditun yhdistelmän mukaan

kiistatta ahkerin korkeimpien opinnäytteiden ohjaaja, sillä hän oli pääopettajana neljäosalle kaikista metsätieteellisistä väitöskirjoista. Oppilaista varsinkin "koppilaisten" nimellä tunnettu nuorten metsäekologian tutkijain ryhmä oli menestykseläs: sen piiristä nousi yhteensä seitsemän professoria ja dosenttia työskentelemään vuorollaan suomalaisen metsänhoidon hyväksi.

Jo hyvän aikaa ennen pidetyn opettajan 75-vuotispäivää Paavo Yli-Vakkurin entiset oppilaat päättivät yhdessä julkaista ja toimittaa erityisen niteen täten kunnioittaakseen sitä työtä minkä Paavo Yli-Vakkuri, vanhempi tutkija ja ystävä, oli tehnyt erityisesti suomalaisen metsänhoitotieteellisen tutkimuksen ja akateemisen jatkokoulutuksen hyväksi. Te-

okseen tarjoutui kirjoittajiksi yhteensä 17 metsänhoitotieteessä väitellyttä tohtoria, dosenttia tai professoria. Heistä prof. h.c. Olavi Huurin ei oltu suotu nähdä niteen valmistumista. Juhlaniteen toimittajina ovat olleet dosentti Aune Koponen ja professori Matti Leikola. Kirjoitusten englannin kielen ovat tarkastaneet tohtorit Michael Starr (10 kirjoitusta) ja Ashley Selby (2 kirjoitusta).

Haluamme kaikki vielä kerran esittää tämän Silva Fennica -sarjan juhlaniteen välityksellä Paavo Yli-Vakkurille mitä parhaimmat kiitokset ja merkkipäivönnittelut.

Helsingissä, lokakuussa 1989

Matti Leikola Aune Koponen

Kirjoittajat – Authors

Alho, Pentti. Saarankatu 2–4 B, SF-90100 Oulu, Finland.

Hari, Pertti. University of Helsinki, Department of Silviculture, Helsinki, Finland.

Huuri, Olavi †. Finnish Forest Research Institute, Department of Silviculture, Vantaa, Finland.

Kellomäki, Seppo. University of Joensuu, Department of Forestry, Joensuu, Finland.

Korpilahti, Eeva. University of Helsinki, Department of Silviculture, Helsinki, Finland.

Kubin, Eero. Finnish Forest Research Institute, Muhos Research Station, Muhos, Finland.

Laiho, Olavi. Finnish Forest Research Institute, Parkano Research Station, Parkano, Finland.

Lippu, Jukka. University of Helsinki, Department of Silviculture, Helsinki, Finland.

Nygren, Markku. University of Helsinki, Department of Silviculture, Helsinki, Finland.

Oker-Blom, Pauline. University of Helsinki, Department of Silviculture, Helsinki, Finland.

Paavilainen, Eero. Finnish Forest Research Institute, Department of Peatland Forestry, Vantaa, Finland.

Parviainen, Jari. Finnish Forest Research Institute, Helsinki, Finland.

Pohja, Toivo. University of Helsinki, Forestry Field Station, Korkeakoski, Finland.

Pohtila, Eljas. Finnish Forest Research Institute, Helsinki, Finland.

Puttonen, Pasi. University of Helsinki, Department of Silviculture, Helsinki, Finland.

Räsänen, Pentti K. University of Helsinki, Department of Silviculture, Helsinki, Finland.

Smolander, Heikki. Finnish Forest Research Institute, Suonenjoki Research Station, Suonenjoki, Finland.

Weissenberg, Kim von. University of Joensuu, Department of Forestry, Joensuu, Finland.

Westman, Carl Johan. University of Helsinki, Department of Silviculture, Helsinki, Finland.